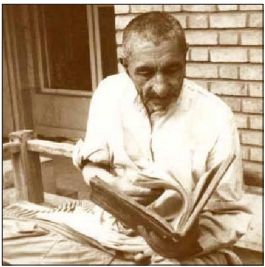

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

عشق و محبت، ایمان و رجعت

استاد سیدجلال‌الدین محدث ارموی، مدرس، محقق، مصحح و ادیب معاصر، آذرماه ۱۲۸۳ شمسی در ارومیه به دنیا آمد. پس از اتمام تحصیلات مقدماتی در زادگاه خود، به مشهد رفت و فقه، اصول، ادب، تاریخ و حدیث و رجال را در محضر علمای مشهد فراگرفت. این استاد گرانقدر در جوانی از طرف آیت‌الله سیدحسین عرب‌باغی لقب محدث گرفت. استاد محدث ارموی پس از پایان تحصیلات به استخدام وزارت فرهنگ درآمد و برای

تدریس، راهی تبریز شد. سال ۱۳۲۰ هنگام ورود روس‌ها به آذربایجان، به تهران رفت و ریاست بخش کتب خطی کتابخانه ملی ایران را به عهده گرفت. استاد محدث ارموی همچنین دکترای الهیات در رشته علوم منقول را اخذ کرد و در دانشکده معقول و منقول تدریس می‌نمود. این مدرس بزرگ، از علما و مراجع، اجازات بسیاری کسب نمود که اجازه روایت از آقا بزرگ تهرانی و شیخ محمدعلی معزّی درقوٰلی از آن جمله است. علامه ارموی کتابخانه‌ای با کتاب‌های خطی نفیس فراوان داشت و در شناختن نسخه‌های قدیمی و خطی بسیار ماهر بود. او یکی از پرکارترین محققان علوم حدیثی و ادبی عصر اخیر بود و همتی عالی و پشتکار عجیبی داشت، به طوری که در بعضی موارد، حاشیه و تعلیق او بر یک کتاب از اصل متن بیشتر بود. کتاب‌هایی که وی تصحیح و تحقیق و چاپ کرده بالغ بر ۴۵ مجلدند. کتب عشق و محبت، ایمان و رجعت در ۴ جلد و تشریح الزلزل با جادیت الافاضل و نیز کشف الکرّبه در شرح دعای ندبه که حاصل شصت سال کار اوست، از جمله آثار این استاد محقق به شمار می‌روند. سیدجلال‌الدین محدث ارموی پنجم آبان ۱۳۵۸ درگذشت.

خودزنی / محیط زیست

بالاخره زمستان امسال سرد است یا نه؟

سازمان هواشناسی یکتانه در برابر همه دستگاه‌هایی که می‌گویند زمستان سرد و سختی داریم ایستادگی می‌کند و می‌گوید زمستان گرم و کم‌بارشی داریم. تمام پیش‌بینی‌های جهانی حکایت از وقوع پدیده‌ای دارند که قرار است، سرما را به زمستان بازگرداند و آسمان ایران را با برف و باران آشتی دهد. پیش‌بینی‌ها می‌گویند، ال‌نینوی که در اقیانوس آرام رخ داده، قرار است سرمای سختی را با خود همراه کند و ایران نیز همچون بسیاری از کشورهای جهان از تاثیر این پدیده بی‌نصيب نخواهد ماند. این پیش‌بینی‌ها در هفته‌های گذشته، محور حاشیه‌شده است. سازمان هواشناسی ایران به‌طور کل این پیش‌بینی‌ها و سرمای شدید زمستانی را قبول ندارد و حتی نمی‌پذیرد که زمستان امسال، زمستان است. به گفته احد وظیفه، مدیرکل پیش‌بینی و هشدار سریع سازمان هواشناسی کشور، «براساس مدل‌های اقلیمی نهم‌تها زمستانی سردتر از شرایط نرمال نخواهیم داشت، بلکه احتمالا این فصل گرم‌تر از شرایط نرمال خواهد بود.»

هواشناسی ایران در حالی، پیش‌بینی‌های جهانی را رد کرده‌و مدیران این سازمان با تاکید فراوان از پیش رو بودن زمستانی گرم خبر می‌دهند که بسیاری از کشورهای جهان با تکیه بر پیش‌بینی‌های جهانی در تدارک اقداماتی برای مواجهه با این پدیده هستند. حتی افریقای‌ها برای کنترل ال‌نینو که پیام‌های آن هم‌اکنون در برخی نواحی این قاره مشهود است، در جست‌وجوی منابع مالی بیشتر برای خنثی کردن اثرات وییامدهای سوء این پدیده زست‌محیطی هستندو سایر کشورهای جهان هم برای کاهش تبعات این پدیده در زمستان پیش رو در حال برنامه‌ریزی هستند. مخالفت‌های این سازمان با پیش‌بینی‌های جهانی در داخل کشور انتقادات بسیاری را به دنبال داشته و حتی دستگاه‌های اجرایی بدون توجه به موضع‌گیری‌های سازمان هواشناسی با پیش‌بینی‌های جهانی و کشورهایی که برای زمستانی سخت آماده می‌شوند، همراه شده‌اند. در روزهای گذشته، شبکه‌های اجتماعی شاهد دست‌به‌دست شدن نامه‌هایی از وزارت نیرو و شرکت گاز در شبکه‌های اجتماعی بودند که نشان می‌داد این ۲ دستگاه اجرایی خود را برای زمستان سرد و سخت آماده می‌کنندو با این وجودموضع سازمان هواشناسی همچنان گرم بودن زمستان است. دیروز معصومه ابتکار، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست هم با پیش‌بینی‌های جهانی همراه‌شدو با تاکید بر اینکه تمامی دستگاه‌ها برای زمستان امسال آماده‌باش هستند، بروز پدیده ال‌نینوار در کشور قطعی و حتمی دانسته و آن را یک فرصت مناسب برای بهبود شرایط محیط زیست عنوان کرده است. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، معاون رئیس جمهوری توضیح می‌دهد که «اگر بارندگی از اثرات ال‌نینو در کشور ما باشد اتفاقات مهمی در احیای زیستگاه خواهد بود چرا که می‌توانیم از زولات برای تغذیه سفره آب‌ها و احیای تالاب‌ها بهره‌بریم.»

ال‌نینویکی از چرخه‌های مشهور آب و هوایی جهان است که هر ۲ تا ۷ سال یکبار باعث ایجاد ناهنجاری‌های بزرگی در آب و هوای سراسر سیاره زمین می‌شود و به عبارتی یک تهدید تلقی می‌شود. ابتکار معتقد است «باید تهدیدات ناشی از ال‌نینو را کاهش داد و از وقوع آن به‌عنوان یک فرصت درست استفاده کنیم که این امر با پخش سیلاب‌ها و هدایت تالاب‌ها محقق می‌شود.»

فارسی را پاس بداریم

زنان ناتوانمند و زمین‌های باهموار!!

یادم می‌آید سال‌هایپیش از تلویزیون گزارشی پخش شد که در آن با کشاورزان موفق گفت‌وگو کرده و دلایل موفقیت‌شان را از آنها پرسیده‌بودند. در آن برنامه کشاورزی روستایی، در باره تفاوت کاشت گندم در زمین‌های هموار و ناهموار حرف‌هایی زد. فارسی حرف زدن برای آن بنده خدا سخت بود. در ابتدای حرف‌هایش از زمین‌های ناهموار گفت و بعد که رسید به زمین‌های هموار، فکر کرد باید حتما معادلی ایجابی برای پیشوند «نا» پیدا کند و به جای هموار گفت: «باهموار». از آن زمان سال‌ها گذشته اما هنوز که هنوز است واژه «باهموار» گاه و بی‌گاه به یادم می‌آید و یادآوری‌اش هر بار لبخندی بر لبم می‌نشاند. البته نمی‌توان و نباید به پیر مردی روستایی خرده گرفت که چرا مرتکب چنین اشتباهی شده است. اما باید از یک استاد جامعه‌شناسی و فعال حقوق زنان پرسید در جمله «بعضی از قوانین و مقررات موجب ناتوانمند ساختن زنان می‌شود»، «ناتوانمند» بر اساس کدام قاعده دستوری ساخته شده است؟ فعل «ساختن» در اینجا دقیقا به چه معنی به کار رفته است؟ واژه «موجب» چگونه با معنی ایجابی و مثبت خود در جایگاهی سلیبی و منفی نشست است؟

اداره‌ای که وظیفه‌اش شنیدن و جمع کردن خواب‌های مردم است

نگاهی به رمان کاخ رویاها اثر اسماعیل کاداره

اسماعیل کاداره یکی از نویسنده‌گانی بود که همانند میلان کوندراکه کشورش چک را به مقصد فرانسه ترک کرد، ناچار شد از آلبانی به قصد فرانسه خارج شود و این اتفاق مصادف با زمانی بود که «انور خوجه» دیکتاتور آلبانی عرصه را بر دیگران‌دیشان این کشور تنگ کرده‌بود و اسماعیل کاداره مدام با عمال حکومت او دست به گریبان بود.

اسماعیل کاداره در حوزه‌های شعر، داستان کوتاه، رمان، نمایشنامه، ترجمه و نقد فعالیت کرده اما شهرتش بیش از هر چیز به خاطر رمان‌های اوست. آثار کاداره به ۵۰ زبان گوناگون ترجمه شده‌اند. او چندین بار در فهرست نهایی کاندیداهای نوبل ادبیات بوده اما تاکنون موفق به دریافت آن نشده است، در سال ۲۰۱۴ برخی از گمانه‌زنی‌ها خبر از موفقیت او داشت اما در نهایت این جایزه به یاتریک مودیانو رسید. البته او قریب به یک دهه پیش از این جایزه بوکر را در رقابت با نامدارترین نویسندگان روزگار خود به دست آورد.

معروف‌ترین اثر او آوریل شکسته و همچنین زمستان سخت است که هر دو به فارسی برگردانده شده است. البته اثری که به شهرت او در جهان بسیار کمک کرد، رمان انجمن شاعران مرده بود که از آثار دوره جوانی او است.

آثار این نویسنده تا حد زیادی بازتاب زندگی اجتماعی و سیاسی مردم سرزمین اوست که با جلوه‌هایی از تاریخ و حیات فردی و جمعی آنها درآمیخته است. هر چند گاه از زبانی کنایی برای این منظور استفاده می‌کند یا برای گرفتار نشدن در ممیزی، داستان خود را به دیگر سرزمین‌ها منتقل کرده یا در یک فضای بدون زمان و مکان روایت می‌کند، با این حال در پاره‌ای موارد انتشار رمان‌هایش

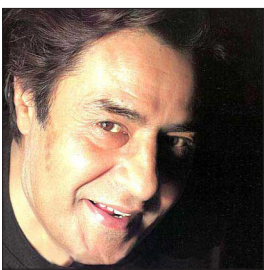
گردش روزگار برعکس است

من راز فصل‌ها را می‌دانم / و حرف لحظه‌ها را می‌فهمم… (فروغ فرخزاد)

با کاروان حله / اخبار هنر

گلستان سعدی به روایت خسرو شکیبایی

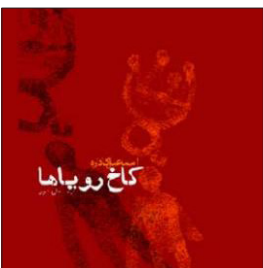

آلبوم شعر و موسیقی «۱۲ حکایت از گلستان سعدی» با صدای زنده‌یاد خسرو شکیبایی منتشر شد. «۱۲ حکایت از گلستان سعدی» اثری است با صدای خسرو شکیبایی و موسیقی کارن همایون‌فر و البته شعرها و حکایت‌های ماندگار و دلنشین «گلستان» حضرت شیخ اجل سعدی، پیش از انتشار این آلبوم، آلبوم «۴۰ حکایت از گلستان سعدی» با حضور همین هنرمندان منتشر شده‌بود اما آلبوم حاضر با انتخاب

۱۲ حکایت، زمان کوتاه‌تری را به خود اختصاص می‌دهد. خسرو شکیبایی از بازیگران فقید تئاتر، سینما و تلویزیون ایران است. او تحصیلاتش را در رشته بازیگری در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران به پایان برد. تا پیش از انقلاب فقط در عرصه تئاتر و دوبله فعالیت داشت و فعالیت حرفه‌ای در سینما را با بازی در فیلم «خط قرمز» به کارگردانی مسعود کیمیایی در سال ۱۳۶۱ آغاز کرد. شکیبایی در نزدیک به ۴۰ فیلم سینمایی بازی کرده و در این بین بازی در نقش حمید هامون در فیلم «هامون» ساخته‌ار یوش مهرجویی یکی از ماندگارترین نقش‌هایی است که ایفا کرده. شکیبایی پنج سال پس از ورود به تئاتر، یعنی در سال ۱۳۴۷، وارد حرفه دوبلوری شد و مدت کوتاهی نیز در زمینه دوبله به فعالیت پرداخت. شاخص‌ترین اثر سینمایی که شکیبایی در آن صحبت کرد نقش پیر مرد مسلمان ده در فیلم هندی «شعله» بود. او برخی از سروده‌های فروغ فرخزاد، سهراب سپهری و سیدعلی صالحی را دکلمه کرده است. «۱۲ حکایت از گلستان سعدی» با حمایت مرکز موسیقی‌بته‌وون منتشر شده و با قیمت ۱۲۰۰۰ تومان در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

جمعی به درت گریه و آه آوردند
جمعی همه دیده و نگاه آوردند
جمعی دیدند خواهش عفو تو را
رفتند و جهان جهان گناه آوردند
(عرفی شیرازی، قرن دهم، رباعیات)

سوت‌بان

کاخ رویاها

کاخ رویاها
نویسنده: اسماعیل کاداره
مترجم: علی صنعوی
ناشر: آرادمان
قیمت: ۱۳ هزار تومان
صفحه ۲۵۶

با مشکل روبه‌رو شده است. رمان کاخ رویاها که به تازگی علی صنعوی آن را به فارسی برگردانده و نشر آرادمان در اختیار علاقه‌مندان ادبیات داستانی قرارش داده است، یکی از مسئله‌دارترین کتاب‌های او در این زمینه بود که به توقف این کتاب انجامید.

این رمان که در سال ۱۹۸۱ منتشر شد، انتقاد نویسنده از تمامیت‌خواهی و دیکتاتوری است که در کشور خود همواره با آن درگیر بود و به همین سبب به مذاق حاکمان آلبانی خوش نیامد و به محض انتشار آن را توقیف کردند.

رمان ماجرای «مارک عالم» جوانی از خانواده اصیل و معتبری است که با اتکا به معرفی نامه‌ای که به او داده شده امکان ورود به «تایبر سارایل» را پیدا می‌کند؛ اداره‌ای که از سوی حکومت وظیفه شنیدن و جمع کردن خواب‌های مردم را بر عهده دارد و پس از تدوین و دسته‌بندی آنها، برای سازمان‌های بالادست ارسال‌شان می‌کند.

«مارک عالم» که در این اداره استخدام شده می‌کوشد در باید در پیرامون او چه می‌گذرد و این

در واقع همان کاری است که کاداره در طول زندگی خود انجام داده و آن را در آثار داستانی‌اش منعکس کرده است. رمان لحنی کنایی و فضایی استعاری دارد و نویسنده به شکلی جذاب این مهم را در رمان خود به سرانجام رسانده است. او در کاخ آرزوها نشان می‌دهد که چگونه حکومت‌های

سروکوبگر دست روی اندیشه مخالفان گذاشته و به کنکاش در آن می‌پردازند. (منبع: می‌و مه)

آشتی آنتن سیما با یک سریال اجتماعی

تصویربرداری مجموعه تلویزیونی «نفس گرم» به کارگردانی محمد مهدی عسگرپور سوم آبان ماه به پایان رسید. آخرین سکانس مجموعه تلویزیونی «نفس گرم» روز یکشنبه سوم آبان ماه در اتوبان همت با حضور مرجانه گلچین و حامد کمیلی تصویربرداری شد. مراحل فنی این مجموعه هم اکنون در حال انجام است. پخش «نفس گرم» ۹ آبان ماه از شبکه اول سیما آغاز می‌شود. این مجموعه که

تهیه‌کنندگی آن را سید محمود رضوی بر عهده دارد، براساس فیلمنامه مشترکی از عسگرپور و طلا معتضدی در ۳۰ قسمت برای پخش از شبکه اول سیما آماده می‌شود. «نفس گرم» مضمونی اجتماعی دارد و داستان آن حول محور زندگی زنی میانسال به نام «ملیحه» روایت می‌شود. بازیگران این مجموعه عبارتند از: مرجانه گلچین، حامد کمیلی، محمودپاک نیت، رویاتیموریان، سیمینارانداز، نیلوفرخوش خلق، مریم‌بویانی، لینداکیانی، رحیم نوروزی، محمد عمرانی، رامین راستاد، فلور نظری، سیدمهرداد ضیایی، سهی بانو ذوالقدر، محمد برسوزیان، آرش تاج، سیامک ادیب، کامران ملکی، علیرضا نجف زاده و… عوامل تولید «نفس گرم» نیز عبارتند از: کارگردان: محمدمهدی عسگرپور، مجری طرح: موسسه سینمایی سیما‌ی مهر، مشاور تهیه و مدیریتولید: مرتضی متولی، نویسندگان: محمد مهدی عسگرپور و طلا معتضدی، مدیریتتصویربرداری: فریبرز سیگارودی، تدوین: حمیدرضا قربانی، آهنگساز: کارن همایونفر، طراح گریم: مجید اسکندری، صدابردار: کامران کیان ارثی و…

می‌کنند او اشتباه نمی‌کند و هرچه بگوید وحی منزل است، همان غلط را درست انگاشته، تکرار می‌کنند و…

چرا ما وقتی می‌خواهیم حرفی بزنیم یا چیزی بنویسیم لقمه را دور سرمان می‌چرخانیم؟ و به قول نیچه، آب را گل آلود می‌کنیم تا زرف‌تر بنماییم؟ جمله‌ای که در سطرهای بالا به آن اشاره شد می‌توانست خیلی سراسرت‌تر و ساده‌تر نوشته شود. مثلا نویسنده محترم می‌توانست بنویسد: «بعضی از قوانین و مقررات، توانمندی زنان را زیر سوال می‌برند» یا «بعضی از قوانین و مقررات سبب ناتوانی زنان می‌شوند» یا «بعضی از قوانین و مقررات ناتوانی زنان را به دنبال دارند» و…

زبان فارسی زبان انعطاف‌پذیری است و قطعا جمله بالا را به شکل‌ها و شیوه‌های دیگری هم می‌توان نوشت، واقعیت این است که ما زبان خود و قابلیت‌های آن را نمی‌شناسیم و نمی‌دانیم درست نوشتن و گفتن در زبان فارسی کار چندان سختی نیست و تنها اندکی تامل می‌خواهد.

«مند» پسوند دارندگی است. مانند: دانشمند، بهره‌مند، فرهمند، و نا؛ پیشوند منفی‌ساز است. مانند: ناجوانمرد، نارس، ناتوان.

باید از خانم دکتر محترمی که بر به کار بردن «ناتوانمند» اصرار دارد، پرسید بر پایهٔ چه قاعده‌ای در پیش و پس یک واژه، پیشوند منفی‌ساز و پسوند دارندگی قرار داده‌ است؟

آدمیزاد یا توانمند / توانا است یا ناتوان، و نمی‌تواند «ناتوانمند» باشد همان‌طور که نمی‌تواند «ناتوانا» باشد. اینکه ما اشتباه کنیم طبیعی است. اگر ما آن کشاورز روستایی باشیم به راحتی و با لبخند می‌توان از کنار اشتباه ما رد شد، اما اگر در مقام یک نویسنده، یک استاد دانشگاه، یک فعال حقوق بشر اشتباه کنیم و بر اشتباه خود پافشاری کنیم چه؟ آیا کسی که تریبونی در اختیار دارد و افراد بسیاری در چگونه گفتن و چگونه نوشتن، چشم به دهان و دست او دارند حق دارد اشتباه کند؟ آیا چنین کسی نباید در فارسی نویسی بیشتر از دیگران دقت کند؟ نباید به این فکر کند که شنوندگان و خوانندگان او، غلط را از او می‌شنوند و چون فکر